



Арсен Киретаридов

ΑΝΕΣΤΗ, ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗ,

ΤΩ, ΤΗ, ΕΑΥΤΟΥ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ ΚΑΙ ΕΝΘΑΡΡΥΝΣΕΙ

ΣΥΝΤΕΛΟΥΝΤΙ ΤΑ ΜΑΛΙΣΤΑ

ΕΙΣ ΕΚΔΟΣΙΝ ΚΑΙ ΒΕΛΤΙΩΣΙΝ

ΤΟΥ "ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΥ,"

ΙΔΙΑΙΤΕΡΑΣ ΑΓΑΠΗΣ Κ' ΕΥΓΝΩΜΟΣΥΝΗΣ

ΕΝΘΥΜΙΟΝ

Κ. Φ. Σκόκος.



Ἀγαπητέ μου Ἀνέστη,

Γνωρίζω κάλλιστα ὅτι διὰ τῆς μικρᾶς ταύτης ἀφιερώσεώς μου οὔτε τι πλεονέποικοδομῶ σοι οὔτε κὰν ἐλάχιστόν τι ἀποδίδω σοι ἀντὶ τῆς πρός με ἀγάπης σου, ἐὰν μάλιστα λάβῃς ὑπ' ὄψιν ὅτι αἱ ἀφιερώσεις κατέστησαν τόσῳ τετριμμένα καὶ ἀνούσιαι, ὥστε συνηθέστατα ἄγρουσιν εἰς ἀντίθετον τοῦ σκοπομένου ἀποτελέσμα. Ἄλλως τε δὲ κατέχεις τοιοῦτον ἐπὶ τῆς ἀγάπης μου δικαίωμα καὶ τοσαῦτα κεφάλαια ὑπολήψεως καὶ σεβασμοῦ ἐν τῇ συνειδήσει τῆς κοινωρίας, ὥστε ἐγὼ θὰ ἡλεγχόμην πολὺ ἁπλοῦς, εἰ μὴ τι χεῖρον, ζητῶν γὰρ προσθέσω σταγόνα ἐν θαλάσσῃ.

Καὶ ὅμως ἂν ἡ μετριοφροσύνη σου δὲν ἀνεύρῃ τὸν σκοπὸν τῶν ὀλίγων ὧδε γραμμῶν καὶ τῆς δημοσιότητος αὐτῶν, δὲν ἀμφιβάλλω ὅμως ὅτι ὁ ἀναγνώστης θὰ τὸν μαρτεύῃ ἀσφαλῶς.

Διότι, ἂν ὁ κόσμος σὲ γνωρίζῃ ὡς ρέκτην
καὶ κοινωφελῇ ἐπιχειρηματίαν, ἄπταιστον ἐν ταῖς
συναλλαγαῖς, δίκαιον ἐν ταῖς δημοσίαις σου
πράξεσι, λάτρεν τοῦ καλοῦ, φιλοπρόοδον, ἐμ-
πνεόμενον τῆς φιλοδοξίας τοῦ καὶ συνδέσης τῆς
ὁδοῦ σου πρὸς τὴν σύγχρονον ἐθνικὴν ἐκπαίδευ-
σιν διὰ τῶν εὐεργετικῶν ἐκδόσεών σου, ἐνθαρ-
ρύνοντα τὴν συγγραφικὴν παρ' ἡμῶν ἀμύλλαν
διαδίδοντα εὐωρότερα καὶ προσιτώτερα τὰ ἐλ-
ληνικὰ γράμματα εἰς τὰς ἐσχάτιας τῆς Ἀνατολῆς
παρέχοντα ἐργασίαν καὶ ἄριστον ἔντυμον εἰς ἑκάστον
καὶ πλείονας οἰκογενείας· ἀλλ' οὐχ ἥτιον ἐγώ
ὅστις ἀνέλυσα καὶ εἰσέδυσα πολλάκις εἰς τὴν
ψυχὴν σου καὶ ἐγνώρισα ἐκ μυρίων ιδιαιτέων
περιστάσεων τὸν ἐσωτερικὸν αὐτῆς κόσμον, δι-
κρατεῖ ἀφανῆ καὶ ἀπόρητον ἢ μετριοφροσύνην
σου· ἐγώ, ὅστις σὲ εἶδα, σὲ ἐμάρτευσα, σὲ κατέ-
λαβον πολλάκις ἀνοίγοντα τὰ χεῖλη, τὴν καρ-
δίαν, τὸ βαλάντιον εἰς τὴν κοινωρικὴν δυστυ-
χίαν· ἐγώ ὅστις γνωρίζω πλείοτερον παντὸς ἄλλου
ὅτι μία τῶν εὐγενεστέρων τῆς ζωῆς σου ἀπολαύ-
σεων εἶνε ἡ ἀδιάλειπτος εὐποιΐα, ἡ πρὸς τὸ
ἀγαθὸν ἔφρεσις, ἐκείνη, ἣτις ἐπιτελεῖται ὡς ἰδίᾳ
ἀναπόδραστος ψυχολογικὴ ἀνάγκη, ἀφανής, ἀό-
ρατος, ὡς ἡ χεὶρ τοῦ Θεοῦ, καὶ οὐχὶ ἡ γιγνο-
μένη ἐκ ματαιόφρονος ὑστεροβουλίας εἰς ἀντάλ-
λαγμα διαφημίσεων· ἐγώ, ὅστις κατέχω τὸ ὥραϊον
αὐτὸ μυστικὸν τοῦ βίου σου, ὅπερ ἀποτελεῖ τὸν
τελικὸν σκοπὸν τῆς ἐν τῇ κοινωρίᾳ ἀρεξαντλή-
του σου δράσεως, αἰσθάνομαι ὅτι μοι ἐπιβάλλεται
ὡς ἀπαραίτητον καθήκον πρὸς ἑμαυτόν, πρὸς τὴν

κοινωνίαν, πρὸς τοὺς ὑπὸ σοῦ εὖ παθόντας, πρὸς τὴν ἀλήθειαν, γὰρ μὴ ἀφήσω ἀφανῆ τὴν ἀπόκρυφον αὐτὴν σελίδα τῆς ζωῆς σου, διότι φρονῶ ὅτι ἂν ἡ κακία παραμένῃ δειλὴ ὑπὸ τὸ σκοτός, εἰς τὴν ἀρετὴν ἀνήκει δικαίως τὸ φῶς.

Γνωρίζω ὅτι θὰ προσβάλω τὸν μετριόφρονα ἐγωϊσμόν σου, ἔτι δὲ μᾶλλον ὅτι θὰ ἐκθέσω τίς οἶδεν εἰς τίνας κακεντρέχεις ἴσως ὑπονοίας τὴν πρόθεσίν μου ταύτην. Μοῦ εἶρε ἀδιάφοροι. Ἡ κοινωνικὴ μοχθηρία ἀποδέχεται, δημιουργεῖ ἐρίοτε, καὶ καταπίνει λαυμάργως τὸ κακόν, τοῦ γαρτίου δὲ ἀρεῖται ἢ διαστρέφει τὸ ἀγαθόν. Τοιαύτη ὑπῆρξε, τοιαύτη ὑπάρχει καὶ τοιαύτη ἔσεται πάντοτε ὅφ' οἰανδὴποτε κοινωνικὴν διοργάνωσιν.

Τὸ ἐπ' ἐμοὶ δὲν ἐκπληρῶ μόνον ἀπλοῦν καθήκον, ἀλλὰ καὶ μίαν ἀπαίτησιν τῆς συνειδήσεώς μου, χωρὶς γὰρ λάβω ὑπ' ὄψιν οὐδὲ τὰς φιλικὰς σου ἐπιπλήξεις, περὶ ὧν εἰμὶ βέβαιος ἐνθὺς ὡς διέλθης τὰς γραμμὰς ταύτας. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει καταφενύγω εἰς τὴν ἀληθῆ ἄλλως τε δικαιολογίαν, ὅτι ἡ ἀγίερωσίς μου αὕτη σοῦ ἀνήκει, διότι, ἂν ἐπετελέσθῃ κατὰ τι ἢ ἐπιτελεσθήσεται πλειότερον ἐν τῷ μέλλοντι ὁ σκοπὸς τοῦ ἀνὰ χεῖρας Ἡμερολογίου, πάντως ἡ πρωτοβουλία, ἡ ἐνίσχυσις καὶ ἡ βελτίωσις αὐτοῦ ὀφείλεται κυρίως εἰς τὴν ἀγαθὴν σου καρδίαν.

Τίποτε ἄλλο.

Ἐν Ἀθήναις, μηνὶ Σεπτεμβρίῳ, 1887.

Σε φίλῳ

Κ. Φ. Σκόκος.